

Arkeologisk förundersökning 2013

Innerstaden 1:14 – Drottningtorget

AVLOPPSLEDNING

Malmö stad, Malmö kommun
Skåne län

SKÅNE
ARKEOLOGI

Skånearkeologi
Rapport 2013:10

Per Sarnäs

Arkeologisk förundersökning 2013

Innerstaden 1:14 – Drottningtorget

AVLOPPSLEDNING

Malmö stad, Malmö kommun
Skåne län

Skånearkeologi

Per Sarnäs

Midgårdsgatan 3

216 19 Malmö

Tel: 0708-82 78 16

E-post: info@skanearkeologi.se

Webb: www.skanearkeologi.se

Arkeologisk förundersökning 2013

Innerstaden 1:14 – Drottningtorget

Avloppsledning

Malmö stad, Malmö kommun

Skåne län

Skånearkeologi

Rapport 2013:10

Författare: Per Sarnäs

Grafisk form: Anders Gutehall

Omslagsbild: Per Sarnäs

Tryck: Elanders Sverige AB, 2013

© Skånearkeologi 2013

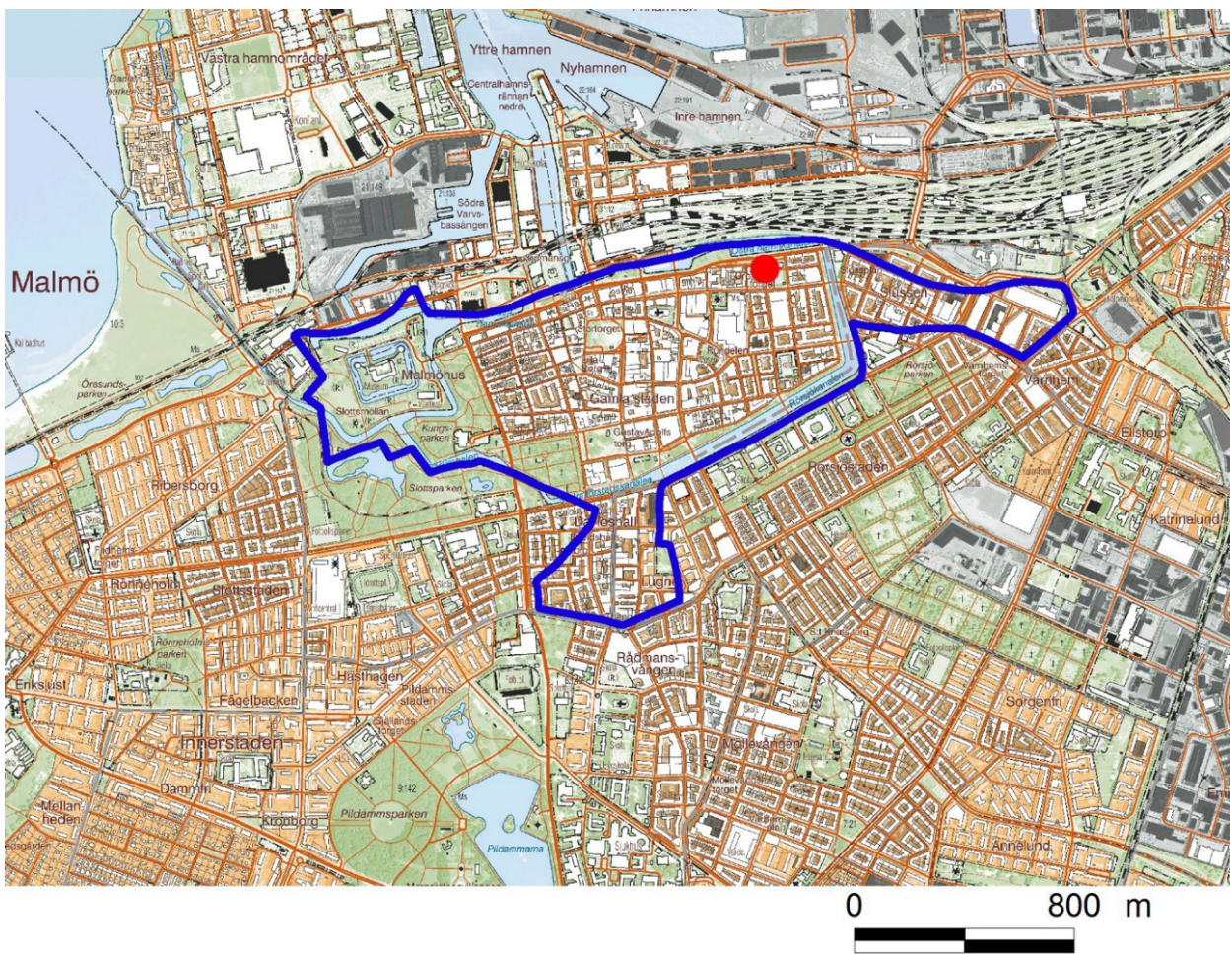
Innehåll

Inledning	5
Topografi och fornlämningsmiljö	5
Tidigare undersökningar	5
Undersökningsresultat	6
Referenser	7
Tekniska och administrativa uppgifter	8

Figur 1. Karta över Skåne med Malmö kommun markerat med blå färg.

Figur 2. Karta över del av Malmö stad. Platsen för undersökningen är markerat med en röd fylld cirkel.

Inledning

Med anledning av att VA Syd skulle sätta en avloppsbrunn på Drottningtorget och förbinda denna med en avloppsledning i Norregatan inom fornlämning nr 20 i Malmö stad beslutade länsstyrelsen i Skåne län om en arkeologisk förundersökning (431-25301-2013).

Skånearkeologi har genomfört den arkeologiska förundersökningen i form av en schaktningsövervakning.

Topografi och fornlämningsmiljö

Drottningtorget ligger på platsen för en bastion som revs efter ett beslut 1804 om att fästningsverken i Malmö skulle rivas. Redan året efter började man sälja tomter vid Drottningtorget så rivningen måste ha påbörjats omgående (Bager 1971).

År 1814 började man uppföra stallbyggnader till det som så småningom skulle bli kasernområde för Kronprinsens husarer. Ridhuset som ännu finns kvar på Drottningtorget uppfördes 1819. Först 1858 var kasernområdet fullt utbyggt (Helander 1977). En äldre vallgrav har gått diagonalt i sydvästlig-nordostlig riktning över Drottningtorget. Denna vallgrav utgjorde en östlig begränsning av det medeltida Malmö.

Sven Rosborn kategoriserar området omedelbart väster om Drottningtorget för utökningsområde ca 1300–1350. Under medeltiden har en byggnad kallad ”Öster torn” strax väster om torget (Rosborn 1984). Ingmar Billberg har studerat spridningen av lerbottnar och kom fram till att skånemarknaden bör ha haft sin östliga begränsning en bit in på Drottningtorget och menar att den forna vallgravens läge kan ha styrts av marknadens utbredning (Billberg 1993).

TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR

Under 1970-talet övervakades en ledningsgrävning i Norregatan men dokumentationen i Malmö museers arkiv är så sparsam att det är svårt att exakt sluta sig till var schaktet har gått och även vad man iakttog (G08:04). År 1980 övervakades sporadiskt en ledningsdragnings längs Ridhusets södra sida, varvid endast ett lager med humös sand med enstaka fynd av djurben och tegel framkom (G08:05). Söder om undersökningsområdet genomförde Malmö Museum en undersökning 1982 varvid ett kulturlager undersöktes med upp till fyra bebyggelsenivåer. De sydligaste schaktet låg endast ett par meter söder om denna undersökning. I den delen av schaktet framkom inga äldre lämningar. Vid Drottningtorgets sydvästra hörna framkom en del av den gamla vallgraven (Andersson 1982; G08:06).

Figur 3. Under torgets gatsten framkom en kullerstensbeläggning

Undersökningsresultat

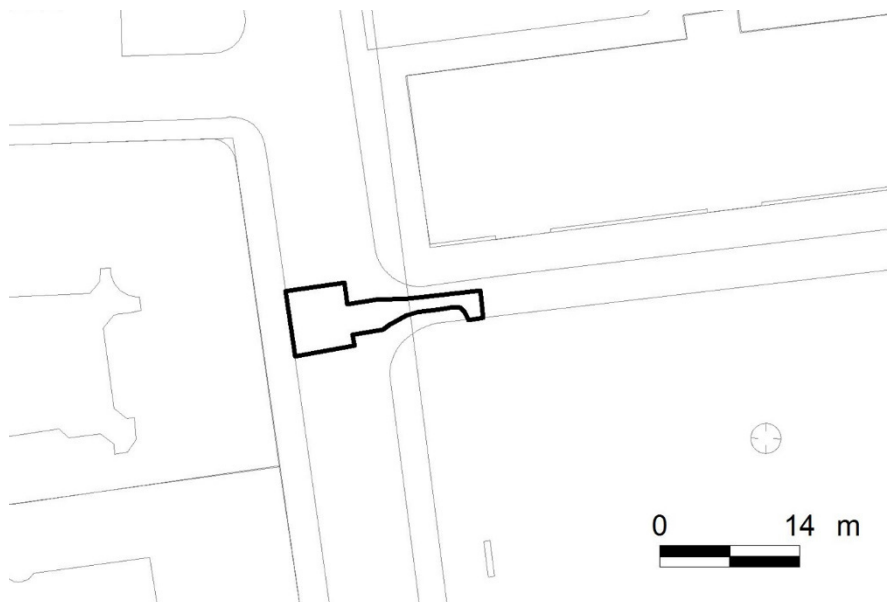
Schaktningen började inne på Drottningtorget med ett schaktdjup om ca 1,3 meter och en schaktbredd av ca 1,3 meter. Ute i Norregatan blev schaktet ca 6 meter brett och med ett största djup om ca 3 meter. Schaktningen genomfördes med en traktorgrävare.

Närmast under gatstenen på Drottningtorget framkom en kullerstensbeläggning med ett cementhaltigt material ovanpå. Under gatstenens sättsand låg ett ca 1 meter tjockt lager av sandig/grusig jord med fynd av enstaka djurben. Under detta lager på ett djup av ca 1,3 meter under nuvarande markplan framkom underlaget i form av ett grusigt lager.

I Norregatan låg ett flertal ledningar vilket innebär att hela gatan har varit uppgrävd ända ned till underlaget. I sektion intill trottoaren framkom ett kulturlager som tyder på att under trottoaren kan det framkomma orörda lager.

Det förefaller som att alla äldre lämningar har förstörts vid något tillfälle. Antingen när man har anlagt bastionen eller när den revs för att ge plats åt Drottningtorget i början av 1800-talet.

Figur 4. Schaktet och dess läge vid Ridhuset och Norregatan som går i nord-sydlig riktning.

Figur 5. Bilden visar den del av schaktet som låg inne på Drottningtorget. Det ljusa i botten på schaktet är det naturliga underlaget

Referenser

Litteratur

- Bager, E. 1971. Malmö byggnadshistoria till 1820. Malmö stads historia. Första delen. Red: Bjurling, O.
- Billberg, I. 1993. Malmö under 1200-talet. Elbogen. Malmö Fornminnesförenings Årsskrift. Årgång 61.
- Helander, O. 1977. § Stadens historia 1719–1820. Malmö stads historia. Andra delen. Red: Bjurling, O.
- Rosborn, S. 1984. Den medeltida staden och dess omland. RAÄ/SHM Rapport Medeltidsstaden 67.

Opublicerat

- Andersson, Ch. 1982. Arkivrapport Malmö museer G08:06.

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer	431-25301-2013
Skånearkeologis diarienummer	201313
Inventarienummer	G08:11
Län	Skåne
Kommun	Malmö
Fastighet	Innerstaden 1:14
Kvarter	Ridhuset
RAÄ-nummer	20
Ekonomiska kartans blad	2C23
Koordinatsystem	Sweref99TM
X koordinat	6164299
Y koordinat	374598
M ö.h.	2
Fältarbets tid	2013-11-11–2013-11-14
Antal arbetsdagar	3
Antal arkeologtimmar	6
Undersökt yta	67 m ²
Platschef	Per Sarnäs
Uppdragsgivare	Va Syd
Kostnader, arkeologi	
Fältarbete:	3 900:-
Rapport:	3 900:-
Resor:	240:-
Tryck:	1 000:-
Summa:	9 040:-